

Poučevanje branja
Brdo, 26. oktobra 2011, Milena Ivšek

Poučevanje branja v Evropi

- Branje v sodobnem svetu

Ključne teme

1. Načini poučevanja branja
2. Premagovanje bralnih težav
3. Učiteljeva znanja in zmožnosti
4. Promocija branja izven šole

(učenci – materni jezik ni učni jezik; učenci s PP; ponavljanje razreda; vključenost v predšolsko izobraževanje)

Kurikulum za poučevanje bralne pismenosti

- Kurikulum za vrtce (1999) – ISCED 0
- Program osnovnošolskega izobraževanja /UN za slovenščino (1998 – ISCED 1 (1.–6.), ISCED 2 (7.–9.)
- Koncept dela – Učne težave v OŠ (2008)

- Zadnje reforme ciljajo na
 1. razvijanje bralne zmožnosti v celotnem kurikulumu
 2. razvijanje zgodnjih bralnih zmožnosti (predšolsko obdobje ...)

Mednarodne raziskave bralne pismenosti

PIRLS 2006

- četrtošolci (branje za učenje)

PISA 2009

- 15-letniki (branje v (vsakdanjem) življenju)

Obe temeljita na bralni pismenosti (zmožnost razumevanja, zmožnost (u)porabe, odnos do prebranega, refleksija)

Bralni dosežki kot temeljni kazalniki učinkovitosti in pravičnosti izobraževalnih sistemov

Dejavniki, povezani z bralnimi dosežki

Učenci in njihove družine

- Kulturno in domače okolje
- Razlike med spoloma
- Vključenost v branje / Zavzetost za branje

Učitelji in šole

- šolski dejavniki: sredstva, velikost, lokacija, šolska klima ...
- razlike v kakovosti šol pojasnijo 60 % razlik pri dosežkih učencev v PISA 2009
- učinek ekonomskega, socialnega, kulturnega položaja šole

Izobraževalni sistemi

- 10,6 % razlik pri bralnih dosežkih je mogoče pojasniti z razlikami med izobr. sistemi držav (PISA)

Poučevanje branja

Zgodnja stopnja razvijanja branja

- Fonološko in fonemsko zavedanje
- Povezovanje črka-glas /glas-črka
- Tekoče branje

Pouk branja

- Razvijanje bralnega razumevanja
- Razvijanje besedišča
- Poučevanje strategij bralnega razumevanja
- Formativno preverjanje bralne zmožnosti

Šibki bralci

PISA 2009

- EU 19,6 %; Slovenija 21,2 %

PIRLS 2006

- EU 20 % (osnovne bralne zmožnosti ali manj); Slovenija 24,4 %
- EU 5 % (nimajo osnovnih bralnih zmožnosti); Slovenija 5,6 %

Podpora šibkim bralcem

- Učni pristopi
- Učni materiali
- Dodatno učno osebje

Izzivi

- Branje in učni jezik (Vsi učitelji na šoli poučujejo branje? Branje pri slovenščini in pri drugih predmetih)
- Kurikulum za branje
- Kako se vpeljujejo v pouk najsodobnejše ugotovitve raziskav BP?
- Kakovostno poučevanje branja
- Skrb za šibke bralce
- Formativno vrednotenje bralne zmožnosti učencev

- Nacionalno telo za promocijo branja (izven šole)
- Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti